

Galgenhumor

Tekst: Holger Drachmann, 1898-99

Melodi: Charles Kjerulf

1. Det sang og det klang,
da hun fødte mig,
min egen stakkels mor;
men hun var for lille, jeg var for stor,
så blev hun lagt i sorten jord,
og jeg blev ingenting,
ingenting, ingenting, ingenting:
Det hele er kun en overgang,
og alt er ingenting.
Det hele er kun en overgang,
og alt er ingenting.

2. Det sang og det klang,
da jeg gifted' mig,
det skulle jeg lad't vær';
de kys de koster mad og klæ'r,
en brud er hele verden værd,
en kone ingenting, ...

3. Det sang og det klang
bag den værtshusdør,
der var jeg første mand;
blandt venners flok jeg førte an,
men værtshusvid er spildevand,
og venner ingenting, ...

4. Det sang og det klang
i det pengeskab,
den gang jeg brød det op;
jeg tænkte mig ved lykkens top,
jeg greb i dynger guld, nej, stop,
der var slet ingenting, ...

5. Det sang og det klang,
da de førte mig
til galgen høj og stor;
jeg tænkte på min stakkels mor,
så følte jeg den hampesnor
og så slet ingenting ...
ingenting, ingenting, ingenting:
Det hele er kun en overgang,
og alt er ingenting.
Det hele er kun en overgang,
og alt er ingenting.

Holger Drachmann skrev denne vise under sit ophold i USA i slutningen af 1890'erne. Galgenhumor indgår i stykket "Det grønne håb" (1903). Det havde premiere på Frederiksberg Teater det følgende år. Efter Drachmanns død blev det spillet på Scala i 1920. (Året for Sønderjyllands genforening med Danmark).

Når Drachmann var i Kolding, besøgte han ofte sin gode ven, baron von Lerche på "Phønixborg" lidt udenfor Kolding. Her var komponisten Charles Kjerulf også tit til stede, og de tre havde mange muntre stunder sammen. Ofte kunne de sidde og spille og synge, og Charles Kjerulf var imponeret over Drachmanns musikalitet – og også over hans evner som sanger. Charles Kjerulf skrev en artikel herom i Politiken den 10. oktober 1896. Den blev bragt under overskriften "Drachmann og Musik". Den samme artikel blev bragt i Kolding Folkeblad to dage efter med titlen: "Drachmann på Phønixborg".

Charles Theodor Martin Kjerulf (1858-1919)
- komponist og Drachmanns gode ven.
Det Kgl. Bibliotek, Billedsamlingen

Her beskriver Kjerulf de lystige stunder i maj 1895 (samme år, hvor Drachmann skrev "Marielund").

Kjerulf skriver således (lettere redigeret af Drachmanns Venner):

... vi boede paa "Fønixborg" ved Kolding.

Drachmann havde nogle måneder forinden brækket sit ben og slæbte sig om ved sin umådelige stok og indåndede det balsamiske forår i lange drag.

I den store, lave havestue havde vi begge indrettet os. Han i en krog ved vinduet, hvor han på utrolig kort tid ud af en plydses hjørnesofa og et bord fik lavet sig en rede, der var umiskendelig Drachmannsk: Det flød med papirer, korrekturer, tobakskarduser, tændstikæsker, bøger, breve, cigarstumper og blomster i én vidunderlighed. Og indenfor rækkevidde havde Drachmann fra sin krog lov til at spytte på gulvet.

I det modsatte hjørne, inderst i stuen, stod klaveret. Vi lavede nemlig opera. Og det mærkelige var, at vi prægtigt kunde arbejde samtidig. For Drachmann generedes så lidt af spillet, når han skrev, at jeg tværtimod tit og ofte måtte sætte mig til klaveret og spille hvad som helst, stille "fantaserende", blot for at akkompagnere Drachmann til digteriet, der så gik bedre.

I hver eneste stump lyrik hos ham ligger en melodi gemt, slumrende som en Tornerose, der kun venter på at blive vækket. I de stilleste strofer med blide bølgeskvulp, som i de forsorneste allerhelvedesviser med rabalder-refræn, overalt banker der musik.

Der var glæde på Fønixborg, og om aftenen ville vi alle, at Drachmann, der havde vist sig så musikalsk, selv skulle synge.

Af Baron von Lerche lånte Drachmann et kostume: Fik den brunstribde, bløde uld-ponscho over skuldrene, på hovedet en broget indianerfjerkrone og i hånden en veritabel vildmandbue. Og med sin ægte, skønt noget slørede og ikke mere helt friske tenor sang han så skønt og sjælfuldt, så rørende poetisk, at det gik os alle til hjerte. ....

----- o o -----

Jo, der var glade stunder på "Phønixborg", når de tre venner festede!

Drachmann viser i "Galgenhumor" sin sorte humor – og gør tykt grin med sig selv, idet han i denne "allerhelvedesviser med rabalder-refræn" besynger tre af sine tro følgesvende her i livet:

Vin, kvinder og ... .. pengemangel.

Sådan kunne man måske forestille sig Drachmann siddende på Phønixborg hos Baron von Lerche – digtende og lyttende til Kjerulf's klaverspil:

Drachmann ved kaminilden. Maleri af P. S. Krøyer (1903 - 1907).
Skagens Kunstmuseer. Foto: Peter Lorenzen, 2016.